



אל רכיפות ולשון הרע
מכפרים



מציף התכלת של הכהן
והשליח הפצחונים
המפצחים



בס"ד

מפתחו הלב מתוך אמונה לפרשת "תצווה" / מירב מגני

בפרשתנו מצווה התורה על עשיית בגדי כהונה. קראו את הפסוקים:

"ועשית בגדי קדש לאהרן אחיד, לכבוד ולתפארת.

ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתינו רוח חכמה; ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי".

1. לשם מה נועדו בגדי הכהונה? היעזרו בפירוש "העמק דבר":

"שיהא אהרון מקדש עצמו ומתנהג בחסידות ופרישות, נבדל מכל ישראל. זה אי אפשר אלא באופן שיהיה נכבד בעיני הבריות, שידעו ויבינו, שהוא במעלה עליונה מהם. ולא יחשבו זאת לגבהות הרוח, לפיכך היה צורך שיהיו הבגדים לכבוד ותפארת".

השלימו: (תרמילון: מפוארים / כבוד / הנבדלות / גאווה / נעלה)

בגדי הכהונה מעוררים בעם את רגש ה_____ כלפי הכהן. בזכות הבגדים ה_____ העם מבין שהכהן במדרגה גבוהה מהם ולכן לא יחשבו שמעשיו המיוחדים והתנהגותו המיוחדת ו_____ מהם, נובעים מ_____ אלא יבינו שהכהן _____ מהם. על פי הסבר זה, על מי משפיעים בגדי הכהונה? _____

2. לפניכם הסבר נוסף לייעודם של בגדי הכהונה:

בגדי הכהונה נועדו להשפיע על הכהן, על הלך מחשבותיו וכוונותיו. וברגע שהכהן מתבונן בבגדיו ורואה עד כמה הם הדורים ומכובדים - נזכר לפני מי הוא עומד ומתפעל מעבודתו בפני בורא עולם" (מתוך ספר החינוך)

על פי הסבר זה על מי משפיעים בגדי הכהונה? כיצד?

3. הסבר נוסף לייעודם של בגדי הכהונה תוכלו למצוא בדברי חז"ל שלפניכם:

המכנסיים: תפקידם לכפר על גילוי עריות (הכוונה לקלקול המידות בחיי המשפחה)
המעיל: תפקידו לכפר על לשון-הרע.
המצנפת: מכפרת על גסות רוח (גאווה והתנשאות)
הציץ: תפקידו לכפר על עזות מצח.
האבנט: מכפר על חטאי הרהור הלב.
האפוד: מכפר על עבודה זרה.
החושן: מכפר על קלקול הדין במשפט.
הכתונת: תפקידה לכפר על שפיכות דמים (רצח במזיד) (זבחים פ"ח, ע"ב)



על רכיפות ולשון הרע
מכפריס



מציף התכלת של הכהן
והשוליו הפצמוניס
המפפפס

טהרת הלשון

מה תפקידם של בגדי הכהונה על פי מסכת זבחים?
 על מה מכפר המעיל על פי המקור שקראתם?
 באיזה צבע היה המעיל?
 מה היה בשוליו?
 איזה קול השמיע המעיל?
 היעזרו בפסוקים המתארים את המעיל:

"ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת, וקהי פי ראשו בתוכו... ועשית על שוליו רמני תכלת וארגמן ותולעת שני על שוליו סביב; ופעמני זהב בתוכם סביב, פעמן זהב ורמון, פעמן זהב ורמון, על שולי המעיל, סביב וקהי על אהרן לשרת; ונשמע קולו בבוא אל הקדש לפני ה' ובצאתו, ולא ימות".

4. מדוע דווקא המעיל כיפר על עוון לשון הרע? תשובה לכך תמצאו בקטע הבא:

"אמר רבי חנינא: יבוא דבר שבקול ויכפר על הקול הרע".
 על שולי המעיל סביב היו מחוברים פעמוני זהב. כאשר היה הכהן הגדול לובש את המעיל ומתהלך בו, היו הפעמונים משמיעים קול. סגולה מיוחדת הייתה לפעמונים. בבוא הכהן אל הקודש, כפי שנצטווה על ידי ה', היה מתכפר עוון חמור זה של דיבור לשון הרע.
הכפרה נעשתה דווקא בשמיעת קול הפעמונים ולא בדממה, ללמדנו שעלינו להשתמש בדיבור למטרות מותרות, טובות וקדושות.
 המעיל שכולו תכלת הזכיר למתבוננים את הים, והים את הרקיע, והרקיע את כיסא הכבוד. המתבונן היה נזכר בכך שהקב"ה מלך העולם והוא ברא את כל הנבראים ורצה שתהיה אהבה בין כולם אז היה מתחרט על דיבורים רעים ולשון הרע ומקבל על עצמו לא לחטוא.

קול הפעמון היה מכפר על _____
 צבע המעיל היה מזכיר ש _____



על רכיפות ולשון הרע
מכפרים



מצוה התכלת של הכהן
והשליח הפצחונים
המצפפים



דבר תורה לפרשת תצווה:

בפרשתנו מצווה התורה על הכנת בגדי הכהונה "לכבוד ולתפארת".
הבגדים אמנם חיצוניים לנו אך התורה מלמדת שיש להם השפעה פנימית הן על הלבוש והן על המתבונן. לפי פירושו של "העמק דבר" למדנו שהבגדים נועדו להבדיל בין קדושתו של הכהן הגדול לשאר העם ולטעת בהם יראה וכבוד לכהן. בעל ספר החינוך מסביר שהבגדים נועדו להשפיע בעיקר על הכהן עצמו שירגיש כי הוא עומד ומשרת את הקב"ה.
לפי דברי חז"ל (זבחים פ"ח, ע"ב) כל אחד משמונת הבגדים של הכהן הגדול נועד לכפר על חטאי עם ישראל, והמעיל תפקידו לכפר על לשון-הרע.
בשעה שלבש הכהן את המעיל נצטווה: "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ".
אמר רבי חנינא: "יבוא דבר שבקול ויכפר על הקול הרע". קולות הפעמונים בשולי המעיל היו מרעישים ומכפרים על עוון לשון הרע, הקולות האסורים.
התכלת מזכירה את כיסא הכבוד. המתבונן בתכלת היה נזכר בכך שהקב"ה מלך העולם והוא ברא את כל הנבראים ורצה שתהיה אהבה בין כולם אז היה מתחרט על דיבורים רעים ולשון הרע ומקבל על עצמו לא לחטוא.

חידות וחידודים /

הרב הראל זילברנגל, רב בית הספר "מורשת מנחם" גבעת שמואל

מצווה בפרשה - איסור לשון הרע

מעיל התכלת שהיה לבוש בו הכהן הגדול מכפר לדעת חז"ל על חטא לשון הרע. צבע התכלת מזכיר מאוד את בגד הציצית הרומז לנו להרים מבט לשמי התכלת ולהיזכר מהו תפקידנו בעולם. מתוך כך האדם לא יכניס את עצמו לתוך מערבולת של דיבור. בנוסף, נצטווה משה לרקום בשולי המעיל פעמונים ורימונים המסמלים את כל עם ישראל באשר הם. כך עם ישראל מצוים לסבול את כולם כאיש אחד.

מידה בפרשה – שלמות

בעניין הקרבת איל המילואים מציינת התורה שהוא עולה כולו לה' לריח ניחוח (כ"ט, י"ח). רש"י במקום שואל: וכי הנאה יש להקב"ה מהריח? אלא מסביר רש"י שהנאה של הקב"ה מהריח באה כשהוא רואה שעושים את רצונו יתברך. עכשיו כשאין לנו בית מקדש אנחנו צריכים להקפיד כמה שיותר לקיים כל מצווה בשלמות, להקפיד על כל הפרטים בעשייה כי התורה והמצוות צריכות להיות בשלמות.



על רכיכות ולשון הרע
מכפרים



מצילת התכלת של הכהן
והשליח הפצחונים
המצפצפים



מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- א. "ואתה _____ את בני ישראל, ויקחו אליך _____ זית" (כ"ז, כ')
- ב. "ואתה הקרב אליך את _____ אחיך ואת _____ אתו" (כ"ח, א')
- ג. "ועשית בגדי קודש לאהרון אחיך _____" (כ"ח, ב')
- ד. ואלה הבגדים אשר יעשו _____ - _____ ו _____ " (כ"ח, ד')
- ה. "ועשית _____ - _____ מעשה חושב" (כ"ח, ט"ו).
- ו. "והיו (הבגדים) על _____ ועל _____ ... חוקת _____ לו ולזרעו" (כ"ח, מ"ג)

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים

בלשון הפרשה

א. החושן חייב להיות צמוד למקום חיבורו לאפוד
(כ"ח, כ"ח)

ב. שולי מעיל התכלת חייבים להיות תפורים
היטב שלא יקרעו (כ"ח, ל"ב)

ג. לאחר שיתקדשו אוהל מועד וכוהניו, יהיה
האוהל ראוי להיות משכן ה' (כ"ט, מ"ה)

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים

הקשורות אחת לשנייה

שמן	שוהם
בגדי	זהב
אהרון	משפט
אבני	קודש
מכנסי	זית זך
חושן	והתומים
האורים	תכלת
כליל	ובניו
ציץ	בד

שאלת אתגר מתוך

הפרשה:

1. מצאו מילה בפרשה המופיעה רק אצלנו ובפרשת פקודי בנושא המעיל.
2. מצאו מילה בפרשה המופיעה פעמים ברצף.

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים

- א. השמן הנדרש לנר התמיד צריך להיות שמן זית - _____
- ב. הכהן לבש את האפוד על פלג גופו העליון - _____
- ג. על אבני השהם היו חקוקים שמות בני ישראל - _____
- ד. שמות בני ישראל היו חקוקים גם על אבני החושן - _____
- ה. בשולי המעיל היו תלויים רק רימונים - _____
- ו. הַפְּתוֹנֹת צריכה להיות מבד חלק ולא משובץ - _____
- ז. התורה מכנה את הציץ "נזר הקודש" - _____